

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, róter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.
Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Uj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Majtényi Géza
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó utá
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetés
termékért szerint egy negyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Mozaik.

— dec. 7.

Báró Bánffy Dezső deputációt vezetett Maros-Tordából gróf Andrassy Gyula elé. Egyéb óhaja nem volt a küldöttségnek, csak annyi, hogy a belügyminiszter csapja el a főispánt. A belügyminisztert egyben politikai lecke-adással is traktálta Bánffy, az alkalmosság felhasználásával.

Hát ha van még politikai tisztesség, sőt ami még főbb: ha van egyéni önérzet, — annak fényesebb példája nem nyilatkozhatott meg másként, mint annak a valóban gentlemannek ismert gróf Andrassy Gyula szavaiban, aki ezeket mondotta: „nem várhatja tőlem senki, hogy azt az embert, akit én exponált állásba helyeztem, hogy ott politikámat képviselje, — azt gyávan elejtssem“.

Vajmi szépen néznék ki, ha összeharagudva egymással, rövest abba utaznánk, hogy csapassuk el a főispánt, követeljük Magyarországot belügyminiszterétől, hogy dezavualja önmagát, tagadjon le multjából mindent, és boruljon térdre néhány izgága ember előtt, akiknek a főispán profilja esetleg nem tesz.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A magyar népszínmű multja és jövője.

— Irta a „Kazinczy-kör“ december 5 én tartott ülésén felolvasta: Kertész Ödön. —

A ki színműirodalmunk fejlődését figyelemmel kíséri, a ki a színházat nem csupán a szórakozás csarnokának tekinti, hanem kulturmisszió teljesítését várja tőle, ki a magyar nyelv terjesztését szent ügynek tartja s ki a magyar irodalom gazdagításáért fáradozik, elkomorodva konstátálja, hogy a speciális magyar dráma, mely a magyar nép életéből meríti anyagát, végnapjait éli.

Ha egy-egy népszínmű premierre kerül, úgy aggodalmunk még fokozódik, mert vagy a kritika buktatja meg azt vagy ha ez akár soviny nagylelkűségből, akár érdemlegesen élni hagyja, úgy az ezerszemű cézár, a magyar publikum mondja ki rá a halált. Minden évben van népszínmű pályázat is, mely rendszerint nem marad meddő, mivel a sok közül egynek a szerzője zsebre vágja a pályadíj aranyait, darabja előadásra kerül még pedig az első estén telt ház előtt, de már a másik este közönnel fogadtatik és a harmadik előadással befejezte rendeltetése pályafutását lekerülve végleg a reper-toárról. A színház vezetősége pedig

Aki ismeri csak úgy némileg is a főispán nehéz helyzetét s azt a viszonyt, mely az államkormányzatnak a municipiumokban oly exponált állásba helyezett e főtisztviselője s a belügyminiszter illetve az összkormány között fennáll, — az rögtön a helyeslés szavaival nyilatkozik Andrassy Gyula gróf érdes, de feltétlenül igazságos kijelentéséről. Mert kritizálni igen könnyű. Követelőzni, nehézségeket támasztani sem nehéz. De tessék csak egy rendkívül súlyos felelősséggel terhelt állásban működni, tessék csak igazán közérdeket s nem magán passziókat szolgálni, — akkor majd kitűnik, hogy gr. Andrassy Gyula igazi gentlemannek mutatkozott, midőn a Bánffy báró meggondolatlan szavai után meghajította magát s ott hagyta — mint szent Pál az oláhokat — a marostor-daiakat.

Nagy esemény az általános tisztújítás mindig. Hiszen nem is olyan gyakran ismétlődik. Hat esztendő enyészik a végtelenségbe, mikorra annak a bizonyos keréknek újra meg kell fordulnia. Ez a legutóbbi ciklus most telt le és két nap múlva urna elé áll Zemplén vármegye kö-

len fellélegzik, mert hisz kötelességét lerázta, azután megindokolva hozhatja színre a már külföldön nem tudom hány száz előadást ért operettek.

A fővárosi színházi közönség még a primadonna kérdésekkel foglalkozik, mohón kap a cifra muzsikáju operett után, ha pedig nevetni akar, úgy valamelyik trágár francia bohózatot nézi meg, ha sirni akar, úgy ebbeli vagy Sárdó, Bernstein, Brieux, Sudermann valamelyik darabja által lesz kielégítve és ha morabja által lesz tapasztni, rált akar a szinpadon tapasztni, úgy Ibsen, Hauptmann-féle darabot választ, sőt olykor-olykor egy magyar szerző iránydarabját is megtekinti. Csak midőn az olasz népszínművekben gyönyörködünk, gondolunk arra, hogy mily szép lenne, ha valaki a magyar nép szokásait, érzelmeit, cselekvéseit, gondolkodását úgy öltené drámai mezbe, hogy esztétikai érzésünket teljesen kielégítené.

A népszínmű hanyatlásának oka iróinkban keresendő. Nincs a drámban vezető, irányító szellem. A jelesebb drámaírók nem az irodalomnak, hanem ugyszólván a közönségnek élnek. A hatás titkát tanulmányozzák és minden műfajnál értékesítik ezeket. De a népszínműnél nem lehet tisztán a szervirozás mesterségével élni. A régi kaptafa felmondta a szolgálatot. A kor szelleme változott, a nép szellemileg napról-napra fejlődik, tehát a nép társadalmi életé-

zésége az ő megbizottai személyében, — hogy mandátumot osztson vagy vegyen. Oszt annak, akit arra közhivatali tevékenysége és munkássága folytán érdemesnek ítelt; elvesz attól akit ítélete szerint erre érdemesnek nem tart.

Nagy nap volt mindig a vármegyei életben az általános tisztújítás. Nagy nap lesz ez nálunk most is. December 10-ike emlékezetes nap lesz, — nem azért mert általános tisztújítás határnapja, de azért, mert e választás a békés egyetértés jegyében, a legkisebb izgalom nélkül igérkezik lefolyni.

Ez a kijelentésünk már magában dicséretét tartalmazza annak a ma működő tisztviselői karnak, amelynek egyetlen tagja ellen sincs senkinek kifogása. Méltóknak mutatkoztak a közbizalomra, tették kötelességüket hűségesen, végezték teendőiket kifogástalanul, lelkiismeretesen s így hozzáférközve e nagy vármegye közönségének teljes bizalmához, joggal el is várhatják, hogy egyhangú legyen ez a tisztújítás, tisztelje meg őket jól végzett munkájuk jutalmaként a nagy közönség osztatlan bizalmával.

De szép lesz ez a nap poli-

ből merített színműnek is új, eredeti irányba kell terelődnie.

Mielőtt a fejlődés tüneteit bemutatnám, dióhéjban összefoglalom a népszínmű történetét.

A népszínmű keletkezése korában ösztönszerűen fogtak írni a magyar társadalmi élet megrajzolásához. De szomorúan látták be, hogy az uri társadalom köréből témát nem meríthetnek, mert mit ér a magyar dráma idegen alakokkal. — Magyar alakokat csak a történelemből meríthettek vagy a népeletet figyelték s ennek köréből választottak tárgyat.

Es bár e körbeli irodalmunk fejletlen, mégis a népszínmű behozatala szabott irányt, még pedig egészséges irányt.

Kisfaludy Károly az első, ki korának magyar alakjait viszi a szinpadra. Ő a magyar vigjáték megteremtője, de 1—2 darabjában már a nép emberei szerepelnek. Szinpadra viszi a falu kántorát, jegyzőjét, tanácsát, ezek naivitását hüen ábrázolván. Kisfaludy már rejtegeti a népszínmű csirait.

A műfaj megteremtője azonban Szigligeti Ede. Szerencsés korszakban kezdi meg működését. — A midőn ugyanis az első állandó színésztársaság bevonul a nemzeti színházba. Több irányú irodalmi működésében a legfontosabb a népszínmű megteremtése. Volt tárgya. A jobbágyság

tikai szempontból is. Az ezelőtt pártokra szakadt, széttagolt közönség ma nem huz sem két-, sem három-, sem hatfelé. Egyesült egy táborban. Politikai hitvallásában ha van is némi eltérés, — igen helyesen ezt be nem viszi a közigazgatásba, de végre elértük, hogy vállvetve, egymást megértve minden politikai hitvallásu egyén összetart akkor, midőn legközvetlenebb érdekeinkről, a közigazgatás faktorainak mandátumokkal való felruházásáról esik szó.

Kevés vármegyéje van ez országnak, melyben az együttérzés ily szépen aratná diadalát. Hogy ez nálunk elérhető volt, az annak a bölcs, okos mérséklettel működő vezető kéznek az érdeme, amelyet ha meg nem nevezünk is, de mindenki ismer.

— dec. 7.

A visszavándorlás. Gr. Andrassy Gyula m. kir. belügyminiszter rendeletet boesátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben rámutat az utóbbi időkben megindult nagymérvű visszavándorlásra s azon buzgólkodik, hogy a hazától időre elszökőket, de már visszatért élseink megtalálják itthon a megélhetés alapfeltételeit. Különösen kiemelendők tartjuk a belügyminiszter rendelkezéséből a következőket: Az Északamerikai Egyesült-Államokban pár hét előtt

szomorú helyzete bő anyagot szolgáltatott. Es csakugyan népszínműveiben a szociális irányzatot fedezhetjük fel. Bebizonyítani törekedett, hogy a paraszt is ember, s is tud érezni, sőt gondolkodni. Es bár hősei tulajdonképen alárendelt szerepet képviselnek, mert többé-kevésbé a földesur a darab mozgatója, mégis ők fejlesztik a cselekvényt, ők kötik le a közönség figyelmét, ébresztvén maguk iránt rokonszenvet.

Tán legklasszikusabb példa erre a „Csikós“ c. darabja. A főhős parasztleány, ki szeret, ki duhajkodik, de jellemes és a büntől, igazságtalanságtól irtozik. A többiek is eszes emberek, kik szomorú helyzetüket felfogni képesek, de azért az alárendeltségüket elismerik. Másik kiváló műve a „Cigány“, melynek a cigány érdekes alakja képezi a mű központját, kit a költő ésszel és szívvvel ruház fel. Felszínre hozza egy más darabjában a zsidó helyzetet is és minden darabjában korrajzot ad. Hogy többet ne említsek, a „Szökött Katonában“ a katonai fogdosás furcsaságát festi le, a Két Pisztolyban pedig a zsvány élet romantikáját tárja elénk.

Természetesen nagy hatást ért el műveivel. A közönség mindegyikben iránydarabot látott. De menjünk tovább.

Az ötvenes években a népszínmű téli álmát alusza. E szomorú korszak-

Vizvezeték,
központi fűtés,
csatornázás,

ERDÉLYI HENRIK

egészségügyi technikus műszaki irodája

Sátoraljaauhely, Kossuth-utca 169. sz.

fürdőszoba,
szivattyus kutak,
mosdó, closet
berendezések.

Villamos világítás, erőátviteli telepek. Tervet és költségvetést kívánatra készítek.

beállott válság az ipari, bányászati és egyéb vállalatok egy részét üzemük beszüntetésére, vagy redukálására kényszerítette. Az ennek folytán beállott munkahiány, valamint egyéb gazdasági zavarok is arra kényszerítették az illető vállalatokat, hogy első sorban munkásaikat tömegesen kénytelenek elbocsátani. A munkásnép nagy számmal tér vissza most Európába, úgy hogy a legutóbbi hivatalos jelentések szerint Hamburgban 6000, Brémában 3900 és Antwerpenben 2300 visszavándorló száll e héten partra, kiknek körülbelül fele magyar. — Felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, kövessenek el minden lehetőt a tekintetben, hogy a visszaérkezők közül mindazok kik vagyon vagy hozzátartozók hiányában már visszaérkezésük napján munkára vannak utalva, a hatóságok részéről kell támogatásban részesülniük s számukra képességüknek megfelelő munka lehetőleg biztosítottassék. Egyben arra is felhívja gróf Andrássy Gyula a hatóságokat, hogy figyelmeztessék mentől szélesebb körben a munkásnépet az amerikai közgazdaság és ipar jelenlegi válságos helyzetére s az ezekről kellőleg nem tájékozott népet világosítsák föl, mert ezen eljárásuk mindenestre csökkenteni fogja azok számát, akik netalan ezentul akarnak még kivándorolni, de kellő felvilágosítás és lebeszélés által e szándékuktól könnyen eltéríthetők. A miniszter ez üdvös rendelkezését ajánljuk különösen a községi előjárók s lelkészek, tanítók és mindazok figyelmébe, kik mint a népek természetes vezetői és ahoz legközelebb állók, sokat tehetnek abban, hogy a kívánt cél valósággal elérhető is legyen.

A „Kazinczy-kör“ estélye.

— dec. 6.

A zempléni vármegyei „Kazinczy-kör“ folyó hó 5-én tartott estélyével újra megnyitotta tanítva szórakoztató összejöveteleinek sorozatát, hogy új szemekkel gazdagítsa azt a gyöngy-sort, mely eddig rendezett nagyszerű estéinek gyöngyszemeiből van összerakva.

ban, kinek is volna kedve magyar tárgyhoz fogni. De még 67 előtt fel-lép Szigeti József és haladni kezd Szigligeti nyomdokain. Mint Alexander Bernát mondja: a nép romlatlan erejének rajza kedves képül szolgált a csüggedt elméknek. Szigeti hazafias missziót teljesít népszínműveivel, mert magyar élet lüktet darabjaiban, jelesen a Vén bakancsosban, a Csizmadia, mint kísértetben és a Violában. Mindegyik darabjában korrajzot látunk. Látjuk a nép erőnyeit feltüntetve, de nem hallgatja el hibáit sem. Így pl. egyik darabjában a kincsvágyat korholja.

Elérkeztek Tóth Edéhez. Mint meteór, úgy tűnik fel a népszínműirodalom égén. A „Falu rossza“ litteratúrának disze.

Tóth Ede ismeri a népet, le tud szállni, illetőleg fel tud emelkedni gondolkodói körébe. Művének hőse Góndör Sándor szolgáló, ki szerelméért küzd s bánatában a züllés útjára tér. Személye rokonszenves, küzdelmében osztozunk, javulásán örvendünk. És mily demokratikus a darab intenciója. A szolgáló mer jogot formálni a falu legelső leánya szerelmének elnyerésére. A darab többi alakja is vér a vérből. Feleli a gazdag paraszt típusa, Finom Rózi a falu menyecskeje, a makkhetes zsidó kocsmáros, a ravasz bakter, a bortól nem irtózó kántor, az enyveskezű s hegedűjével szívet facsaró cigány stb. stb.

Örömmel vettük észre, hogy városunk intelligens, a szépért s nemesért lelkesülni tudó közönsége lelkében újból felébredt a vágyakozás a kör estélyei iránt s ennek impozáns számban való részvételével mint mindenha, úgy most is kifejezést adott.

Ujra együtt láttuk az *artes liberales* hódolót, a Kazinczy-kör által a nemes művészeteknek emelt oltár körül, amint egyesült erővel szították annak lángjait önmaguk öröme, szórakoztatására és fejlesztésére s ha lehet, amint kell is: a közönség műveltségének fokát a szép és nemes iránti vonzódása mértékével mérni, úgy városunk közönségét méltán illeti első helye tekintetben: s ennek igazolására a „Kazinczy-kör“ estélyein való részvételével mindig új alkalmakat ragad meg tisztult izlése tanúságaképpen.

Igy egyesülve: a „Kazinczy-kör“ a művelődés fejlesztése, a szép iránti érzék ápolása terén be fogja tölteni nemes küldetését, melynek betöltésére hivatott, el fogja érni célját, mely minden irodalmi körnél közös: a közönség érdeklődésének felkeltését: gazdagítva társadalmunkat, közönségünket fokozatosan növő szellemi energiával, mely nyomtalanul ép úgy nem veszt el a világon, mint nem vesznek el a fizikai energiák.

A „Kazinczy-kör“ december hó 5-iki estélye a kör tagjainak élénk érdeklődése mellett folyt le a vármegye háza nagy termében.

A műsor első számában Bartha Vilma lépett a pódiumra három költeményt szavalva el: a *Bálban* (Farkas Imre) *A tanu* (Váradi Antal) *A kis kadét* (Farkas Imre) címűeket. Bartha Vilma a kör közönségének valóban meglepetést szerzett a hatalmas drámai erővel, melylyel a költeményeket szavalta. A könnyűvérű Muzsa, mely annyiszor ihlette Bartha Vilma közönségünk gyönyörködésére, bizonyonyal csalódást érzett látva termékei közvetítőjét hatást el-

Tóth Edének sok érdemes követője akadt. Lehet mondani, hogy iskolát teremtett. Egyik termékeny és kiváló utóda az elmúlt hetekben elhunyt Lukácsy Sándor, kinek „Vöröshaju“ című műve méltó helyet találhat az irodalomtörténetben. Almásy „A tót leány“ című művével lett híres, melyben magyar érzelmű tótlaink kerültek a színpadra. Csepreginek 2 darabja maradandó alkotás. Az egyik a Piros bugyelláris, a másik a Sárka esikő. A tavaly elhunyt Vidor József is kiváló művelője volt a sovín műfajnak. Jó magyar s jó színész volt, értett a színmű iráshoz, népszínműveléssel sikert aratott. Ki nem hagyhatom Géczy Istvánt, ki „A gymesi vadvirág“ e. művével nem sokkal maradt el tanítójától Tóth Edétől.

Ime, milyen gazdag irodalma van a zsenge műfajnak s mégis már egy évtizede stagnál. Népszíni művek feltűnése és letűnése. Az igyekezet kárhoz visz. Iróink erejüket pazarolják, mert egyik sem tud új irányt teremteni. Tóth Ede utánzó, egyik sem gondol arra, hogy a korszellem rohamosan változik, de fejlődik hatalmas arányban a dráma irodalom is. Minden darabban eszmét keresünk, társadalmi problémák megoldását óhajtuk. És csak akkor jó a darab, ha a színpadon beszélő személyek a mai társadalom szószói. A realizmus uralkodik itt is.

(Végső köv.)

érni a vele annyira ellentétes drámai mezőn. Bartha Vilma csodálatos s kétségtelen képessége a drámai költemények közvetítésénél sem hagyta cserben: hullámzásba tudta hozni érzelmeinket s mindenkit magával ragadott drámai heve, szárnyalása, finom pathosza.

Általános érdeklődés és figyelem közepette ült azután a felolvasó asztalhoz: a költőpap: Fejes István. Maradandó becsü irásai közül két költeményt olvasott fel: az *Ördög monológja* és *Szebb part felé* címmel. Ha oly anyagi helyzetben volna a „Kazinczy-kör“, hogy a kör tagjainak bemutatott s felolvasott irásait évkönyvben örökíthetné meg: a két költemény méltán érdemelne ez évkönyvben arany lapot. Mélyen járó gondolatokat ébresztettek, a szívnek legfinomabb érzéseit hozták rezgésbe a költemények, melyeket felolvasott a kiváló forma érzéssel s invencióval megáldott költőpap a kör tagjainak igaz gyönyörűségére, mely tulajradó érzéseit lelkes tapsviharba öntötte a nyert gyönyörűség csekély viszonzásaképpen.

A Fejes István írta s felolvasott költemények karácsonyi számunk ékességei lesznek.

A műsor harmadik számában Kertész Ödön olvasott fel egy becses tanulmányt a *Magyar népszínmű multja és jövője* címmel, melyet a kör tagjai általános figyelem között hallgattak meg. A nagy tanulmányra s képzettségre valló felolvasást, melyet elhangzása után a kör közönsége szíves tapsokkal jutalmazott — lapunk mai számának *Tárca* rovatában találja az olvasó közönség.

Az estélynek csak sorrendszert utolsó, de másként színben álló befejező száma *Mattyasovszky Kálmán szavallata* volt, ki *Váradi Antal Utolsó sor*ának költői szépségeit megkapó drámai erővel juttatta érvényre. Kifejező ereje hullámzásba hozta az érzelmeiket s nem egy könnyes szemet láttunk, mely a szavallat hatása alatt telt meg a tuláradó érzésekkel telt szív könnyebbítő harmatával.

Az estély kevéssel 7 óra után ért el befejezéséhez.

Egy népiskola 50 éves multja.

(A homonnai izr. népiskola monográfiája.)

— dec. 6.

Aki Zemplén vármegyében az izr. népnevelés állapotát 50 évvel ezelőtt ismerte és a maival összehasonlítja, az — ha a népnevelés haladásának hasznos voltát egész nagy fontosságában föl fogja — kellemesen meg lesz lepve az e téren tapasztalt óriási előmenetel által, mert valamint 50 évvel ezelőtt nálunk a ritkaságok közé tartozott a jól berendezett nyilvános izr. népiskola, mely akkor csak kivételes tanúsága volt az illető hitközség szellemi haladásának és értelmiségének — s a sátoraljaujhelyi Kaesztenbaum-iskola, Zemplén vármegyének akkori egyetlen jeles izr. népiskolája, felvirágoztatását tényleg azon néhány intelligens hitközségi tagnak köszönhette, kik a kultúra hü és önzetlen szolgálatában nagy buzgalommal munkálkodtak az izr. népnevelés előmozdítása érdekében*) — ép oly nagy ritkaság mai nap az izr. zugiskola, mely az azt tűrő hitközség szinte oly kivételes inyorációját bizonyítja, valamint azt is, hogy ily hitközségben a kellő akarat vagy felvilágosultság hiányzik a jelenkor szellemében való előhaladásra.

Vidékünk zsidó tanügyének ak-

*) A népnevelés e lelkes bajnokának nagy érdemeit „A sátoraljaujhelyi statusquo izr. anyahitközség népiskolájának története“ című, a millénium emlékére megjelent munkában méltattam. K.

kori állapota hiven tükröződik vissza Ballagi Mór dr., vármegyénk nagy szülöttének (akkor még a zsidó *Bloch* Mórnak) *Kossuthi*, „Pesti Hírlap“-jában 1842-ben megjelent cikkében, melyben többek közt azt írja, hogy „az izraeliták birnak egyes sajtóságos nemzeti erkölcsökkel és ezek között mindig legelső fokon állott ama szép buzgalom, melylyel gyermekeik taníttatása és neveltetése ügyét felfogják és üzük Elestszükségei jó részének feláldozásával a legnagyobb önmegtartózkodással a legszegényebb zsidó is, ki arra veritékével keresi mindennapi kenyerét, a kevéskét is, amit szerzett, örömmel odaadja, hogy gyermekét az oktatás jótéteményében jókor részesítse. Annál fájdalmasabb és csüggesztőbb a tapasztalás, hogy mindezen nemes áldozatok hiába és sikertelenül elpazarolódnak s hogy a zsidó gyermek rendszeren tanulópályájá végen szintoly üresen hagyja el minden életrevaló (világi) tudomány nélkül tanítóját, mint midőn legelőször jött kezei alá.“

S azért dicséretreméltó azon derék férfiak tevékenysége, kik abban a tudatban, hogy a zsidó felekezetnek is egyedüli és maradandó kincse s emberi jogainak legbiztosabb óvószere a műveltség és az azzal járó észszerű haladás: már 50 évvel ezelőtt teljes erővel odahatottak, hogy a zsidó gyermekek vidékünkön is alapos és modern oktatásban részesüljenek, hogy a hazai nyelvet anyanyelvüké avassák és hogy már zsenge korukban beleoltsák fogékony keblükbe a *hazaszeretet* nagy eszméjét. Ösztönözöltek érezték, hogy csakis a jól berendezett iskola azon szent hely, hol az ifjuságot magyar nyelven, magyar szellemben sikeresen lehet tanítani. A kezdet azonban keveset ígért. A múlt század ötvenes, sőt még hatvanas éveiben is a zsidó tanítók nagy része ugyanis német műveltségű levén, hazánk zengetes nyelvvel nem bírt. De történt, amit a legmerészebb optimizmus sem remélt. A zsidó iskolák Zemplénben is meglepően rövid idő alatt magyarosodtak. Már a hatvanas években is majdnem valamennyi tárgyat magyar nyelven adták elő, hogy már a hetvenes évek elején irhatta e sorok írója a „Zemplén“-ben, hogy felvidékünk zsidó iskoláiban és a gyermekek, kik a szokott zsargonon vagy túltul beszéltek, a magyar előadást megértik és föl fogják és magyarul társalognak. Ez oly eredmény volt, melynek a sajtó is nyújtotta az elismerés koszorúját.

Ezen derék, hazafias iskolákhoz tartozott a homonnai izr. iskola is, s midőn hozzászólott ez iskola fentjelzett monográfiájának rövid ismertetéséhez, önkéntelenül visszaidéztem emlékezetembe halvány képét azon kimagasló mozzanatoknak, melyek nálunk a magyar-zsidó iskola korszerű fejlődésére hatással voltak. Ismétlem: az eseményeknek csak halvány képét, de nem alapos jellemzését nyújtottam; mert én, ki a viszonyokat és eseményeket átéltem, sokkal több kegyelettel vagyok ezeknek kulturális hordereje iránt, hogy meg is kísértsem egy cikk szűk keretében szorítani egy félszázad annyira változatos tanügyi mozgalmainak méltatását.

A *Lengyel Samu* igazgató-tanító által nagy gonddal megírt „A homonnai izr. hitközségi elemi népiskola története“ című, 80 oldalra terjedő monográfia fényes tanúságot tesz arról, hogy ez iskola exponált helyen mindenkor hazafias missziót teljesített, mindenkor a magyarság egyik védőbástyája és a zsidó érzésnek istápolója volt. Pedig hányszor küzdött a homonnai izr. hitközség zilált anyagi viszonyokkal, hányszor dult keblében egyenletlenség és vi-

SANT MÓR

angol térfi-szabó üzlete

Sátoraljaujhely, Kazinczy-u.

Ujítás!

Ruhabérlet!

Ujítás!

Értesitem a t. uri közönséget, hogy a közóhajnak engedve, üzletemben

ruhabérleteti osztályt

állítottam fel. A bérlet három osztályba van sorozva. Az előnyös feltételek nálam tudhatók meg. Angol, Scot és hazai szövetek, legfinomabb szörmeáruk állandóan raktáron

szelkedés, s iskolája főleg az utóbbi 25 év alatt még is oly magas színvonalra emelkedett, hogy az most vármegyénk legjobb népiskolái közé tartozik. Ez pedig Lengyel igazgató-tanító, e lelkes tanfőúr fáradságtalan buzgalmának és derék kartásai szorgalmának, valamint azon lelkes iskolabarátoknak köszönhető, kik a legnehezebb időn át is dicséretreméltó kitartással vezették az iskola ügyeit. Azon derék férfiak közül, kik a homonnai izr. hitközségben hervadhatatlan érdemeket szereztek a népnevelés felvirágoztatása körül, ki-vált kettővel: Ungár Sámuel dr. (megh. 1904-ben) és Thomán Dávid dr.-ral részletesen foglalkozik a monográfia írója.

Most emeljünk ki néhány fontosabb adatot az iskola kitünően megírt történetéből.

A homonnai izr. háromosztályú népiszkola megnyílt 1856. év október havában. Az abszolút korszakban az előadási nyelv német volt, de a tanítványok között szerepel a magyar nyelv is. 1863-ban az iskola már négyosztályú volt. 1868-ban az iskolát Bárkány K. hitközségi elnök, az iskola egyik alapítójának elhunytával nagy veszteség érte. Sokat vesztett akkor az iskola Rosenberg M. N. igazgató-tanító, ismert nevű pedagógus távozásával is. 1872-ben az intézet az 5. és 6. osztályllyal bővítették. A tanítók fizetését akkor 660 forintra emelték. 1878-ban azonban ismét 500 forintra redukálták. 1878-ban megnyílt Homonnán a polgári fiúiskola, mely körülmény az izr. iskola 5. és 6. osztályának beszűntetését vonta maga után. 1880-ban nagy csapás pusztított Homonnán, mely csapás kihatott az iskolára is, melyben a tanítás egész éven át szűnt, s csak az 1881-82. iskolaév elején újból megnyílt. Akkor a hitközség állandó hajlékot emelt az iskolának, mely most már nem felel meg az igényeknek. 1885-ben hunyt el Engländer Ferdinánd tanító, ki néptanító volt a szó legnagyobb értelmében s idealizmussal csüngött hivatásán. 1893-ban költözött el az életből özv. Kranzthor Jánosné, ki emeletes bérházának jövedelmét a leányiskola kibővítésére hagyományozta. Ez évben Hofer Károly miniszteri biztos hivatalos látogatást tett az iskolában s a tapasztalt eredményt kiünönek minősítette, az iskolát pedig mintaintézetnek jelentette ki. Ugyanekkor történt, hogy a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület a Budapest székesfőváros által néhai Andrassy Gyula gr. emlékére tett alapítványi ösztöndíjak egyikét Lengyel igazgató-tanítónak ítélte oda. 1897-ben Thomán Dávid, az iskola-szék nagydemü elnöke az ez évben elhunyt neje emlékére 1000 koronás alapítványt tett szegény tanulóik felnevelésére. Beregszászy István kir. tanfelügyelő, aki azóta nemcsak a a homonnai, hanem vármegyénk oly felvidéki iskolát is már többször inspicálta, hol tanfelügyelő még nem járt, 1901. június havában tette első hivatalos látogatását az iskolában s a tapasztalt eredményt a látogatási naplóban kitünönek osztályozta. Ez évben a magyar nyelvet terjesztő egyesület Lengyel-Engländer Agnes jeles képzettségű tanítónő kiváló buzgalmát jutalomdíjjal tüntette ki.

E néhány adat is eléggé tanuskodik arról, hogy a Lengyel Samu igazgató-tanító kitünő vezetése alatt álló homonnai izr. iskola, melyben a már említett tanítókn kívül Ligeti Fülöp és Vajda Izidor jeles tanítók is működnek, kiváló munkásságot fejt ki a nevelés terén és a határszelen nagy missziót teljesít a magyar szó terjesztésében.

Knopfler Sándor.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A város közgyűlése.

A város 250,000 kor. kölcsöne.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljaihely, 1907. dec. 6.

Mit tárgyalt a város? című cikkünkben már lapunk multi számában megemlékeztünk Sátoraljaihely rend. tan. városi képviselőtestületének f. hó 3-án tartott üléséről, melynek folytatását a tárgysorozat terjedelme miatt folyó hó 4-re tűzték ki.

A városi közgyűlés második napján a képviselőtestület 11 tárgyat tárgyalt le, Kiss Ödön h. polgármester elnöklésével. A képviselőtestületi tagok érdeklődése a tárgysorozat pontjai iránt e napon is élénk volt s az egyes tárgyak körül fejlődött vitában több képvis. tag szólalt fel.

Jelen voltak: Isépy István, Matolai Etele, dr. Reichard Soma, Reichard Gyula, Ligeti Ignác, Szöllősy Arthur, Markovics Miksa, dr. Lichtenstein Jenő, Davidovics Adolf, Króó Gyula, Halász József, Horváth József, dr. Róth József, Bettelheim Sándor, Gáthy Géza, dr. Székely Albert, Némethy Bertalan, Barta Béla, Haas Fülöp, Schwarcz Ignác, Neuman Jenő, Schön Sándor, Alexander Vilmos, Haas Mór, Widder Gyula képvis. tagok s a tanács hivatalból jelen volt tagjai közül elnököl Kiss Ödön h. polgármesteren kívül Pataky Miklós, Schmidt Lajos, Bogyay Béla, dr. Szepessy Arnold, Kérészy Gyula és Mitrik Mihály.

Az ülésnek általános érdeklődésre leginkább számot tartó tárgyai a városi kölcsön felvétele iránti indítvány, a vízvezeték kezelési ügye, s a szociáldemokrata munkások kérvénye volt, melyben a város köztereinek gyűléseik céljára való átengedését kérték.

Az ülés lefolyásáról részleteiben az alábbi tudósítás számol be:

Megnyitás után.

Kiss Ödön h. polgármester délután 3 órakor megnyitva az ülést, első tárgyként a városi fiatalok egy része által beadott kérvényt tárgyalták, melyben a kérelmezők a Torna-csarnok téren egy koresolya pálya céljaira térnek átengedését kérelmezik a várostól.

A képviselőtestület a kérelmet elutasította, ugyancsak elutasította a tüzoltó laktanyának a városi kórházba leendő áthelyezése iránt a városi tüzoltó parancsnok által beadott kérelmet is.

Balogh András és Torsai sátoraljaihelyi lakosok a Torsás mentén fekvő földterület megvétele iránt ajánlatot tettek a városnak. A képviselőtestület a területet nem kívánja eladás útján értékesíteni s így az ajánlattevők kérelme nem volt teljesíthető.

A házi szemét köteles kihordatására vonatkozólag ugy határoztak, hogy a szemétkihordást pályázat útján vállalkozóval fogják teljesíteni, kinek a szemét fuvarozást bérbeadják.

A kölcsön ügye.

Némethy Bertalan indítványát tárgyalták ezután egy 250.000 koronás városi kölcsön felvétele ügyében. Sátoraljaihely városnak a közel jövőben 250.000 koronára lesz szüksége. Némethy Bertalan a kölcsön legelőszöb s legbiztosabb megszer-

zési módjaként indítványozta, hogy a szükséges összeget a megyei közös gyámpénztárból vegyék fel addig, míg a pénzügyi mai helyzetében javulás áll be.

Az indítványhoz Halász József, Reichard Salamon, Kérészy Gyula szólottak hozzá s a képviselőtestület elfogadta az indítványt, melyet a kölcsön beszerzési módjára vonatkozólag az indítványozó tett.

A szegényekért!

A városi szegényügy rendezésének munkája szakadatlanul folyik. A felhívásra azonban, melyet a város a létesítendő szegényházba való felvétel iránti jelentkezés tárgyában annak idején kibocsátott: annyian jelentkeztek a város szegényei, hogy a költségek 5530 korona 81 fillérel haladják túl a rendelkezésre álló fedezetet.

A képviselőtestület Kiss Ödön h. polgármester s Némethy Bertalan képvis. tag indítványának intencióit tette magáévá, mikor elhatározta, hogy a különbözetet társadalmi uton fogja biztosítani s erre nézve javaslatot tett.

A vízvezeték s egyebek.

A városi vízvezeték kezelése s a pontos működés, valamint az adminisztráció céljából a vízvezetéknek új állások rendszeresítése vált szükségessé.

Az új állások egy díjnak, egy csömester, egy segédmérnök s egy gépész által lennének betöltendők.

Kincsessy Péter s Bettelheim Sándor a díjnak helyett inkább egy könyvelő alkalmaztatását latnák szívesen, míg Halász József s Szöllősy Arthur ez irányban a pénzügyi bizottságtól várnak javaslatot.

A gépapolói és csömestéri állást vita nélkül betöltendők határozta el a képviselőtestület, ellenben a díjnak esetleg könyvelő s segédmérnök rendszeresítésére vonatkozó határozata előtt, kívánja a pénzügyi bizottság javaslatát.

A közgyűlés ily értelemben hozta meg határozatát.

Dr. Goldberger Izidor rabbi megokolt felszólamlást adott be a városhoz községi pótadójárak törlése iránt, a felszólamlás megokolását a képviselőtestület magáénak téve: a pótadó törlést elrendelte.

A Petőfi és Csalogány utcákban még egy-egy villanylámpát állítanak fel.

Szűcs Jenő helyére, ki építkezési bizottsági tagságáról lemondott Némethy Bertalan választották meg.

A zsólyomkai kőbányát, mivel a kihirdetett versenytárgyalás már kétszer eredménytelen volt, Rooz Adolf eddigi bérilőnek adják ki 1914 évig 1300 korona árban a már régebben érvényben volt feltételek mellett.

E kérdéshez a képviselőtestületi tagok részéről többen szólottak hozzá.

A helybeli szociáldemokrata párt kérelmét, melyben a város köztereinek gyűléseik céljára való átengedését kérték: Szöllősy Arthur ellenző s Barta Béla pártoló hozzászólásai után a napirendről levették.

Az ülésnek többi tárgyait egy következő képviselőtestületi ülés tárgysorozatába fogják felvenni.

(A vármegye nagyhete. Joggal nevezhető Zemplén vármegye közigazgatási életében nagyhétnek a ránk következő hét. Ugyanis: dec. 9-én, hétfőn a közigazgatási bizottság tartja meg a vármegyei ház nagytermében rendes havi ülést; 10-ikén, kedden az általános tisztújító, — 11-től kezdődőleg pedig a rendes évnegyedes közgyűlés lesz. Az érdeklődés meggyeszte igen nagy a közgyűlések iránt, — arra való tekintettel, hogy az általános tisztújításon kívül igen sok fontos tárgy is kerül a fórumra.

(Jegyző választás Szerencsen. A Nagy Lajos adóügyi jegyző lemondása folytán megüresedett jegyzői állást a szerencsi képviselőtestület az e hó 16-án megtartandó ülésen fogja betölteni.

HIREK.

Dessewffy Sándor.

A csanádi rk. egyházmegye püspöke, Dessewffy Sándor 73 esztendőskorában e hó 5-én meghalt. Az elhunyt püspök évek óta betegeskedett, mielőtt a halál megváltotta volna súlyos szenvedéseitől. — Sokan emlékeznek közülünk a jótékony, közbecsülésben állott főpapra még abból az időből is, mikor Sárospatakon volt plebános s mint ilyen, Zemplén vármegye társadalmi- és közigazgatási életében előkelő helyet foglalt el. Patakról Kassára kanonokká, majd onnan Temesvárra a csanádi duszgazdag egyházmegye püspökévé lett kinevezve. Elhunytá élnék részvétet keltett vármegyénkben is.

— Áthelyezések. Tolnay Gyula máv. hivatalnok Sárospatakról Sajókazára lett áthelyezve. — Pál Dezső cukorgyári főellenőrt hasonmóságban a szerencsi cukorgyárhoz helyezte át a kereskedelmi miniszter. — Demicher Vilmos, a zemplénvármegyei kir. tanfelügyelőséghez szolgálatra beosztott állami tanítót a kultuszminiszter a bakabányai állami népiszkolához rendes tanítói minőségben áthelyezte. — Nahlovszki János és nejét Kupecz Irén koskói állami népiszkolai tanítót illetve tanítónőt pedig hasonmóságban a rahói állami népiszkolához helyezte át.

— Esküvő. Pálóczy József mádi ref. lelkész leányát Etelkát e napokban vezette oltárhoz Nyomarkay Gyula ujesanálisi körjegyző. Az esküvői szertartást Orás Károly ondi ref. lelkész vezette. Násznapok voltak Bernáth Béla orsz. képviselő és Gortvay Aladár főszolgabíró.

— Megyei tisztviselők társasvacsorája. A megyei tisztviselők dec. 10-iki társasvacsorája iránt meggyeszte a legnagyobb érdeklődés nyilvánul. Pintér István érvászeki elnök, dr. Bajusz Zoltán és dr. Bessenyei Zénó fáradoznak azon, hogy az összejövetel kedélyes legyen. Fokozza az érdeklődést az a körülmény, hogy dr. Bajusz Zoltán vacsora közben egy rögtönözött „Tarka szinpad“-ot hoz össze pompás műsorral. Az érdeklődők figyelmeztetnek, hogy az asztaloknál helyeiket 8 óra elfoglalni sziveskedjenek, mert a „Tarka szinpad“ előadása pont 8 órakor kezdődik. Feljárt az alispáni lépcsőházban. Cigány (nem tányéroz) és a terem rendbehozatalával járó költségekre az urak három korona belépő-díjat fizetnek. Étkezés: a la carte. A vacsorát tánc követi.

— A szabadliceum előadásai. Vett értesítés alapján a sátoraljaihelyi szabad liceum előadásainak jövőheti programját a következőkben adjuk közre. Ugyint: Dec. 8. Vasárnap d. u. 2-3 Magyar irodalom; előadó Kertész Ödön. 3-4. Természettan; előadó Salamon Ernő. Dec. 10. Kedd. Este 8-9. Vegytan; előadó Gárdos Mór. — Csütörtök, dec. 12. este 8-9. Történelem; előadó Gyulai Károly.

— Halálkozás. Fejér Zoltán kir. járásbírósi végrehajtó, 33 éves korában Sátoraljaihelyben folyó hó 6-án elhalt. Az elhunyt kötelességtudó hivatalnokot neje s kis gyermeke gyászolják.

zódik vissza
yénk nagy
zsidó Bloch
Hirlap“-já-
cikkében,
írja, hogy
sajátságos
ezek között
tt ama szép
rmekek ta-
gyét felfog-
jó részé-
agyobb ön-
nyebb zsidó
resi minden-
t is, amit
hogy gyer-
teményében
ájdalmasabb
talás, hogy
k hiába és
a s hogy a
anulópályája
gyja el min-
domány r-
n legelőszöb

ltó azon de-
kik abban
6 felekezet-
andó kine-
tosabb óvó-
z azzal járó
0 évvel ez
tóták, hogy
ékünkön is
sban része-
velvet anya-
már zsenge
gékony keb-
gy eszméjét.
hogy csak
azon szent
agyar nyel-
sikeresen le-
ad azonban
kead ötvenes,
n is a zsidó
anis német
k zengzetes
k tént, amit
usz sem re-
emplénben is
tt magyar-
években is
gyat magyar
hogy már a
atta e sorok
hogy felvidé-
a gyerme-
gonon vagy
yer előadást
és magyarul
dmény volt,
otta az elis-

iskolákhoz
iskola is, s
la fentjelzett
ismertetése-
idéztem em-
t az azon ki-
melyek ná-
ola korszerű
k. Ismétlem:
halvány ké-
nzését nyuj-
szonyokat és
sokkal több
nek kulturá-
meg is ki-
keretében sz-
yira változa-
k méltatását.

azgató-tanító
girt „A ho-
elemi nép-
80 oldalra
es tanuságot
ola exponált
ias missziót
a magyarság
zsidó érzés-
ig hányszor
zr. hitközség
tal, hányszor
enség és vi-

jitás!

adhatók meg.
raktáron

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékesen utaztatokat is kínálnak, kérjen mindenki
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emel az örvényt és a testület, meg-
teti a köhögést, vándorhat, újul innadát.

„Roche“

Kapható orvos rendelésre s gyógyszerár-
ban. — Ára üvegeknél 4- koron.

— **A Hegyaljai vasút ügye.** Kosuth Ferenc kereskedelmi miniszter immár letette a Ház asztalára a Hegyaljai-Vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslat 3 §-t tartalmaz hosszabb indokollással. Hihető hogy megobstruálva nem lesz ez a már régen óhajtott és valóban közszükségletet képező új törvényjavaslat, sőt egy év múlva reméljük, hogy már Tállyán és Szántón is utazhatunk Kassára. A technikai munkák megkezdődtek.

— **A helybeli izr. anyahitközség előljárósa** közölné teszi, hogy a folyó hóban megejtendő képviselő-testületi választáshoz elkészített választói névjegyzék esetleges fölszólamlás céljából f. hó 6-tól, bezárólag f. hó 14-ig, a hitközségi irodában közszemlére van téve. A fölszólamlások ugyanitt és ugyanazon határidőig nyújtandók be.

— **Rossi Rosina és Werner Sárka hangversenye Nagymihályon.** Rossi Rosina az ismert nevű, kiváló énekművész, a csernowitzi városi opera tagja s Werner Sárka cimbalomművész — kit a közönség több önálló hangversenye alkalmából — oly előnyösen ismert meg mindenhol hol fellépett: f. hó 14-én Nagymihályon hangversenyt rendeznek. A hangverseny iránt, tekintve Rossi Rosina s Werner Sárka értékes tehetségét, elismert művészetét, a nagymihályi közönség s a közel vidék társadalmi körében érthetően nyilvánul meg a fokozott érdeklődés s kétségtelennek látszik, hogy a művésznők hangversenye mint mindenkor, ugy ez alkalommal is legteljesebb sikerrel zárul majd le. A művésznöket különben hangverseny rendezése céljából meghívták Ungvárra is, hol másnap, azaz folyó hó 15-én fognak fellépni önálló hangverseny keretében. A hangverseny műsora ugy van összeállítva, hogy az már magában véve is meglepetés számba megy, ha el is tekintünk Rossi Rosina s Werner Sárka finom művészetétől.

— **A sárospataki „Otthon-kör” előadásai.** A sárospataki „Otthon-kör” Társadalmi Szakosztálya szépirodalmi s tudományos fölolvasásokat rendez, mégpedig a következő hónapok következő napjain: december 14., 28., január 11., 25., február 8., 22., március 21. s április 4-én. Az „Otthon-kör” Társadalmi Szakosztálya ezen nyolc előadásra idény-jegyeket bocsát ki, mely jegy feljogosítja tulajdonosát mind a nyolc előadásra. Ára 2 korona. Az „Otthon-kör” rendezői felhívják családtagjaik részére 1 koronás idény-jegyet válthatnak. Csak egy előadásra érvényes jegy ára 50 fillér. A rendező tagok az előadásokat díjtalanul látogatják. — Az előadás a jelzett napok délutánján 4—6-ig lesz a város háza nagytermében. A részletes műsor minden előadásra a lapokban előre közölve lesz.

— **Szülőbirtokosok figyelmébe.** Felhívhatnak mindazon szülő tulajdonosok, kik kedvezményes áron szülőoltványt vagy szülő vesszőt óhajtanak, hogy ebbeli igényüket legkésőbb folyó hó 10-ig a polgármesteri hivatalban a foglalkozás és mennyiség megjelölésével írásban vagy szóval jelentésként be.

— **A kivándorlás ügyéhez.** Az Amerikából való visszavándorlás a legutóbbi időben olyan nagy mérvet öltött, hogy a belügyi kormány mind intenzívebben foglalkozik a visszavándorlók ügyeivel. Legközelebb is tizezernyi számban érkezik vissza a munkás magyar nép hazájába, amely körülmény tetemesen apasztani van hivatva az eddigi már-már türelmetlen munkás hiányt, másrésztől kihívja a közfigyelmet előbb elszakadt, de im-

már visszatért véreink sorsára. — Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter most rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, melyben felhívja ezek első tisztviselőit s általuk az illetékes közegeket, hogy az ezután esetleg kivándorolni szándékozó s utlevelet kérő munkás népet világosítsák fel az Amerikában jelenleg uralgó rossz közgazdasági helyzetről, — amely felvilágosítás mindenestre megtermi azt a gyümölcsöt, hogy igen sok ember maradjon vissza itthon s nem megy egészsége és vagyona veszélyeztetésével a rendkívül bizonytalan jövőnek.

— **Betörés Homonnán.** Mint tudósítónk jelzi, a Homonna község szélén levő uradalmi majorban most harmadszor jártak betörők, kik egyebek híján több értékes gépszíjat loptak el. Valószínű, hogy boeszkorkészítés van tervbe véve.

— **Hangverseny.** A „sárospataki főiskolai énekkar” néhai Pásztor Sámuel ének- és zenetanár siremléke javára 1907. évi december hó 15-én este az új tápintézet nagytermében hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez, melynek kezdete este fél 8 óra. Beléptidj: személy-jegy 2 korona, család-jegy (3 személyig) 5 korona. (Három személyen túl minden személy után még 1 korona fizetendő.) Felülfizetéseket a kegyeletes cél érdekében köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

— **Érdekes képkiallítás.** Egy rokonszenves egyéniségű, fiatal művész ember fog bemutatkozni Sátoraljauhely város műpártoló közönségének a jövő hét folyamán. Pécsi János a helyben állomásozó m. kir. honvédszázalag egyik hadnagya ez a művészember, ki festményeiből a vármegyeház kistermében képkiallítást rendez, amelyeket mindazok, kik a talentumos művész képeit már ismerik — csak sikert jósolhatnak. Pécsi Jánosban a kiállítás révén közönségünk egy önálló tehetség olyan alkotásait fogja megismerni, melyek részleteik finomságában, a kivitelben ép ugy, mint a felfogásban dicséretére válnak alkotójuknak: s kiforrott művészemberre vallanak, a kezdők minden aprólékos hibái nélkül. Pécsi János, önálló képkiallítás rendezését illetve: most lép először a közönség elé s ugy hisszük, hogy városunk műizléssel bíró közönsége e szimpatikus egyéniségű művész katona ember ambíciójának növelésére jóakaratu pártfogással fog közremunkálni. A képkiallítás csekély belépődíj mellett lesz megtekinthető, melyet a kiállító a helybeli városi szegényalap javára szánt. A kiállításra kerülő képek java-része eladó lesz s vonzó tárgyukat, művészi kivitelüket tekintve bizonynyal fognak találni vevőközönséget, mely ezzel kettős célt ér el: egy részt nem muló becsű, értékes tárgyat szerez otthonának, másrészt hozzájárul a kiállítás erkölcsi sikerének előmozdításával s a kiállító tiszteletreméltó művészi törekvésének elismerésével ambíciójának emeléséhez.

— **Jótevény előadás.** A szerencsi állami iskolai tanuló 1907. december hó 8-án az állami elemi iskola dísztermében az állami iskolai szegény gyermekek felruházására, jótevény célú színi előadást rendeznek. Belépti-díj: személyenként 1 korona. Kezdeté d. u. 4 órakor.

— **Az adóvégrehajtások felfüggesztése.** A kir. pénzügyigazgatóságokhoz rendelet érkezett a pénzügyminisztertől, hogy dec. 15-étől kezdődőleg a végrehajtások a legszigorubb téli évadban szüneteljenek.

— **Karácsonyi occásio!** Schön Sándor és Barna Dezső divatáruházában a Karácsonyi occásio f. hó 8-án kezdetét veszi, mely alkalommal az összes raktáron levő áruk leszállított árakban kerülnek eladásra.

— **Kassa szenzációja** egy új nő divatüzlet, a Gombos Jenő üzlete a dómossal szemben. Ha Kassán óhajti női divatelméket, selyem különlegességeket, vászon és kész fehérneműket, piperéket és a női divatcékek egyéb speciális ujdonságait beszerezni, ugy ne mellözze el Gombos Jenő üzletét. Uj a berendezésben, friss az áruiban! Izlés és jószág a főerénye, ötletességével és frissességével mindig a legújabb divathoz igazodik. És emellett ez a fővárosias izü üzlet olesó is, a legszigorubb szoliditás az alapelve. Az üzletből eddig kikerült menyasszonyi kelengyék bámulatot keltenek mindenfelé. — A karácsonyi vásár alkalmi árakkal november 15-én vette kezdetét. Aki nem néz, nem lát. A saját érdekét szolgálja a hölgyközönség, ha bevásárlásai előtt, pusztán összehasonlítás céljából ezt a modern, szenzációs üzletet megtekinti.

Legszébb és legtokéletesebb fényes, matt, szépia és brom

FÉNYKÉPEK DUNKY FIVÉREK

cs. és királyi udvari fényképészek műtermében készülnek, Sátoraljauhely Fötér 9.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék:** családunk javára szóló életbiztosítás, minőt a legkülönfélébb módzatok szerint ajánl: Reichard Mór és fia a Triesti ált. biztosító társaság (Generali) helybeli képviselője.

— **Érettségizett és praktizált** könyvelő és magyar-német levelező ideiglenes, esetleg állandó foglalkozást keres. Cim: a kiadóhivatalban.

— **Eladó 6 drb. olajnyomatu** kép csinos keretekben, egy jó karban lévő divány és egy szalon lámpa. — Cim: a kiadóhivatalban.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő: sőt járványkórnál, minőt: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése minig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszerré jó eredménytel alkalmaztatott bedörzsölésekppen az influenza ellen is és üvegekben: 4. 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a leg-több gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, ugy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatásos van.

Uj erőt és új életkedvet

kölcsönöz a SCOTT, mint-ha varázsital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

Karácsonyi ujdonságok

Kwasutics I. (ezelőtt Halász J.) műintézetében megrendelhetők, ahol a legmodernebb és legszebb kivitelű fényképek készülnek mérsékelt árak mellett.

Báli selyem 60 krajcártól méteren, kény, legutolsó ujdonság. Frankó és már megvámolva a házhoz szállítatik. Gazdag mintaválaszték posta fordultával. **HENNEBERG selyemgyáros Zürich.**

Telefon-számunk: 42.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Pesti nők.
Vasárnap: Milliárdos kisasszony.
d. u. Vig özvegy.
Hétfőn: Egy magyar huszárkaplár Bécsben.

**Turchányi Olga vendégszereplése. A sátoraljauhelyi városi színház közönségének neves vendégművésznő mutatkozott be folyó hó 5-én és 6-án a „Vig özvegy” cím, majd a „Bőregér” Adèle szerepében. Turchányi Olga a budapesti Népszínház—Vigopera primadonnája, Glavári Hanna szerepének diadalmas creálója volt a vendég, ki első bemutatkozására megnyerte közönségünk tetszését csodálatosan finom művészetével, melynek legapróbb részleteiben sincs diszszonanciája. A bemutatkozóra a színház ünnepi mezt öltött s a régebben távol maradt közönség is szép számban jött el a vendégszereplő művésznő nemes művészetének, diskkrét játékanak, kellemesen csengő hangjának megcsodálására s mintha színészeinket is felvillanyozta volna a vendég lobogó temperamentuma, a telt nézőtér látása: olyan összevágó előadásban s derék ensemblében adtak keretet a művésznő játékanak, melyért méltán illetheti őket dicséret. A közönség pedig, amely nem is tudta még, hogy Turchányi Olga nemcsak négy előadásra szereplő vendége, de állandóan vendégszereplő tagja lesz a társulatnak, ki minden héten fog játszani egy két darabban színpadunkon — lelkesen ünnepelte a gracióz művésznőt, kinek vonzó bájánál, kedvességénél csak csodás művészete gyakorol marandóbb hatást. A legteljesebb megelégedéssel fogadjuk Micsey F. György igazgató ama elhatározását, hogy Turchányi Olga lesz az, kit állandó vendégszereplésre szerződött. Jobb választást nem tehetett volna. Rokonszenvenvel üdvözöljük a magunk részéről Turchányi Olgát s hisszük, hogy tudatában van ama küldetésnek, mely reá külön teherként hárul: visszahozni a színházba azt a közönséget, mely erre a színházra nézve — azt hittük — teljesen elveszett, de most már van reményünk, hogy abba újra visszajő. Ma a Pesti nők-ben lép fel a művésznő s reméljük, hogy a színészeink az előadás alatt igyekezni fognak tőlük telhetőleg a legjobbat adni. A Vig özvegy előadása alkalmából Székely Lajos bár kis terjedelmű hanggal, de ügyes Danilónak bizonyult s még nagyobb hatást ért volna el, ha második felvonásbeli öltözetére nagyobb gondot fordít. Kiváltak Ábrai, Deák, Ernyei, Stoll. Nagy Gyula újból tetszetősen énekelte el énekszámait. A Bőregér előadásán szereplők közül kiemeljük: Micseyné, Békessyt, Stóllt, Deákot.

KÖZGAZDASÁG.

* **Visszavándorlók érdekében.** A földmivelségi kormány azon célból, hogy a kivándorolni szándékozók és a visszavándorlóknak hazai munkaadóknál munkaalkalomszerzessék, Fiumében a munkaközvetítési teendők ellátására kirendeltséget szervezett. A kirendeltség úgy az ottani, mint az ország minden közigazgatási hatóságaival, minden törvényhatósági és közszolgálati munkaközvetítővel, a gazdasági egyletekkel, kereskedelmi és iparkamarákkal, nemkülönben a munkaközvetítő intézetekkel, a munkaadókkal és munkásokkal közvetlenül érintkezik. A kirendeltség, melynek címe: „A m. kir. földmivelségi minisztérium munkaközvetítő kirendeltsége Fiume”, közvetlenül a miniszter felügyelete alatt áll, aki felkérte az illetékes köröket, hogy munkásszükségletüket akár a kirendeltségnél, akár a földmivelségi minisztérium munkásszolgálatánál szóval, levélben vagy táviratban is bejelenthetik.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Nappali gyorsvonat a Tátrába.

A téli évadban a Tátrába utazó közönség kényelmére, 1907. évi dec. hó 14-től—1908. évi február hó 17-ig az alább megjelölt napokon Budapest Keleti pályaudvarról Tátra-Lomniczra és vissza „Tátra-Express” elnevezéssel közvetlen nappali gyorsvonattal helyezettnek forgalomba I. és II. osztályú kocsikkal és buffet kocsival. E vonatok Keleti pályaudvarról Tátra-Lomniczra minden vasár-, illetve ünnepnapot megelőző napon, vagyis 1907. évi december hó 14. 21. 24. 28. 31., 1908. évi január hó 4. 11. 18. 25., február hó 1., 8. és 15-én, Tátra-Lomniczról, Budapest Keleti pályaudvarra pedig minden vasár-, illetve ünnepnapot követő napon, vagyis 1907. évi december hó 16. 23. 27. 30., 1908. évi január hó 2. 7. 13. 20. 27., február hó 3., 10. és 17-én közlekednek az alábbi menetrend szerint.

Budapest Keleti pályaudvarról Tátra-Lomniczra:

Budapest Keleti p. u. indul d. e.	9-15
Hatvan	10-26
Kál-Kápolna	11-09
Füzesabony	11-27
Miskolc	d. u. 12-26
Zsolca	12-32
Hidasnémeti	1-22
Kassa	1-58
Margitfalva	2-49
Igló	3-41
Poprád-Felka	4-19
Tátra-Lomnicz érkezik	5-00

Tátra-Lomniczról, Budapest Keleti pályaudvarra:

Tátra-Lomniczról indul d. e.	10-10
Poprád-Felka	11-04
Igló	11-35
Kisladna	d. u. 12-42
Ábos	12-54
Kassa	1-20
Forró-Encs	2-07
Zsolca	2-36
Miskolc	2-49
Füzesabony	3-48
Hatvan	4-47
Budapest Keleti p. u. érk.	5-55

E gyorsvonatok a díjszabás szerinti rendes gyorsvonatu menetdíjak fizetése mellett (a mérsékelt áru menettérti-jegyek kizárásával) vehetők igénybe; express, illetve luxus vonatu póttíllék e vonatokon nem számítatik.

Egyébként a „Tátra-express” vonatokon való utazás csakis azon utazó-igazolványokkal van megengedve, amelyek a fennálló határozmányok szerint a Keleti express vonatokon is érvényesek.

Félaru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítására az 1908. évre. Az állami és

törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére félaru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre folyó évi október hó 15-étől kezdve kiállítatnak. A jelenlegi igazolványokba kapcsolt arcképek az új igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igényjogosultnak új arcképet kell beküldeni. Az arckép az előlap alsó szélén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által névalírással ellátandó. Az igazolványok kiállítására egyedül a magyar királyi államvasutak igazgatósága illetékes, miért is a kezelési illeték fejében igazolványonként fizetendő egy korona postautalvánnyal a magyar királyi államvasutak főpénztára címére (Budapest, VI. Andrássy ut 75.) küldendő. A postautalvány szelvényén az összeg pontosan megjelölendő. 10

A kassa—oderbergi vasuton beállott elegy torlódás és az elegynek nevezett vasut részéről való elégtelen átvétele miatt Zsolnán át a cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasutra és azon tul rendelt kocsirakománya teherárak felvételét élő és romlandó kivételével folyó hó 7-től kezdve további intézkedésig beszüntetik. Mihelyt a kassa—oderbergi vasut a feltartóztatott elegyet átvette, a korlátozást azonnal meg fogják szüntetni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Babják Etel a bíróság előtt.

A gyermekrabló a főtárgyaláson.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 6.

December 6-ának d. e. 9 órájára tüzte ki a sátoraljaujhelyi kir. büntető törvényszék a főtárgyalást abban az izgalmas bünperben, melynek szereplői Babják Etel lovardai leány mint tettes, és Trattner Etelka 9 éves kislány mint sértett voltak.

Babják Etel büntetelményét annak idején, — éppen 2 hó előtt, — részletesen ismertette lapunk. A megítévedt lány azóta vizsgálati fogságban volt.

A főtárgyalást pontban 9 órakor nyitotta meg Fornszek Béla kir. törvényszéki elnök. Szavazó bírák voltak Ferenczy Sándor és Harsányi István. A vádat Eiserth István kir. ügyész képviselte, terhelt védőjeül Róth József ügyvéd lett kirendelve. A vádlottat Schweitzer János kir. fogházfelügyelő ellenőrzésével Rigó Ferenc fogházőr kísérte a bíróság elé. Terheltén kívül jelen voltak Trattner Etelka sértett, ennek atyja Trattner Márkus ujhelyi kereskedő s Wiener Sarolta iskolás kislány, két utóbbi tanuként. A bírói emelvény előtt levő asztalon állottak a bünjelek: a kis Trattner lánytól elrabolt ruhaneműk s egy hatalmas korbács, melylyel Babják Etel áldozatát „felügyelte.”

A terhelt elég csinos arcú, 17 éves korához képest közepesen fejlődött, sápadt leány. Egyszerű szürke ruhájában ül a vádlottak padján. — Nacionáléjának megállapítása után a feltett kérdésekre értelmesen, nyugodtan, bünbánólag és beismerően válaszol. A vizsgálat folyamán tett vallomásából semmit sem tagad le s így a bíróság helyzetét is könnyíti, amiért is a bizonyítási eljárás alig egy óra alatt már befejezést nyert. A tényállást olvasóink ismerik. Röviden úgy foglalható össze, hogy Babják Etel cirkuszi lány, ki ez év szept.—okt. havában foglalkozás nélkül volt s 9 éves kis testvéréről is gondoskodnia kellett, a nyomor kényszerítő hatása alatt elcsalta, majd erőszakkal kényszerítette a kis Trattner Etelkát, hogy vele Kassára menjen. Bárcán azonban a gyermek ruháit elszedte s öt egy patakba lökte ott hagyta. Az erőszakkal elhurcolt gyermek harmadnapra került vissza két-

ségbeesett szülőihez, a csendőrség segítségével, Babják Etel pedig negyednapra fogolyként az ujhelyi fogházba. Bünét beismeri, nyomoruságán kívül egyéb mentő körülményt nem tud felhozni védelmére.

Eiserth István kir. ügyész vádbeszéde mély erkölcsi indokolásával hatott a nagyszámban megjelent hallgatóságra. Találó de egyuttal etikai szempontból is kitünő volt ama mondanása: „Igaz hogy nem volt a vádlottnak rendes foglalkozása, de volt erős, munkabíró két karja, melyeket munkára s nem rablásra és lopásra kellett volna fölhasználnia.” A Btk. 317. §-ába ütköző gyermekrablás s a 333. §-ba ütköző lopás miatt emel vádat Babják Etel ellen.

Róth József védőbeszéde, majd az ügyész s ismételten a védő replikája után terhelt kijelenti, hogy mondani valója nincs. A bíróság fél 11 órakor visszavonult s egy órai tanácskozás után elnök kihirdette az ítéletet, melylyel a kir. törvényszék Babják Etel a Btk. 317. §-ába ütköző gyermekrablás büntetésében, valamint a 334. §-ba ütköző lopás vétségében mondja ki bünösnek s a 96. §. alkalmazásával összbüntetéstként egy évi és hat havi börtönrre ítéli. F. büntetésből vádlottnak 1907. okt. 1-ike óta tartó vizsgálati fogsága által 2 hónapot kitöltöttnek vesz. Enyhítő körülményül vádlott fiatal korát s alacsony műveltségét, súlyosító körülményül pedig azt vette a bíróság, hogy Babják Etel lopás vétségeért egy izben már büntetve volt.

Feltett kérdés után a megtört, sápadt leány zokogva jelenti ki, hogy az ítéletben megnyugszik. Minthogy egy a védő, mint a kir. ügyész szintén megnyugodtak, az ítélet nyomban jögezőre emelkedett s Babják Etel visszakísérték a fogházba, hol még 16 hónapja van, — mert visszaeső levén, feltételes szabadságra nincs igénye.

Az ítéletet a nagyszámban hallgatóság is meglelégedéssel fogadta, megnyilatkozni látván abban egy a megtorló igazságot, mint a humanizmust.

Ezzel a kis Trattner leány regénye lezárult. Atyja, — tekintettel vádlott teljes vagyontalanságára, — kártérítési igényétől elállott.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Tisztelt munkatársainkat kérjük, hogy lapunk karácsonyi számába szánt dolgozataikat legkésőbb december hó 18-ig sziveskedjenek szerkesztőségünkhez beküldeni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehrlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

7522/907. tk.

Árverési hirdetemény.

Vrabely Jánosné és fiainak tulajdonközösség megszüntetése iránti ügyében az 1907. évi december hó 20. (huszadik) napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék területére levő Sátoraljaujhely városban fekvő a sátoraljaujhelyi 1583. sz. tjkv.-ból alakult 1077. sz. betétben A I. 1—7. sorszám alatt foglalt s 1/10—1/10-ed részben Vrabely Jánosné, Moskovszky Lenke, Moskovszky Dezső, Balogh Antalné, Moskovszky Margit, Rakovszky Istvánné, Moskovszky Róza és 9/10 részben Moskovszky György nevén álló a belsőségben levő kertből, udvarból, a 725 és 725/d. ö. i. sz. házakból álló 1290.

1291. 1292. hrszámú ingatlanságra és a 2517. számú betét A lapján bevezetett közönségtől járó 860/290047-ed rész illetőségre 15256 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át vagyis 1525 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt I. U. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sátoraljaujhelyben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságánál 1907. évi szeptember hó 11. napján.

Wieland Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai házamban kiadó 1908. évi május hó 1-től egy földszinti lakás, mely áll: négy szoba, egy fedett nagy üveg veranda, fürdőszoba (vizvezeték már összekapcsolva) és mindenféle szükséges mellékhelyiség.

Csapó Lajos.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.
„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székely havasi

INDASZESZ

gyógyfü sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Údit és frissit. Megóvja a testet a hideg káros befolyástól. Massagehoz (gyuró, kenő kura) feletté ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggatás és mindenemű meghűlésből eredő bajok ellen.

A székelyhavasi „INDASZESZ”, össze nem tévesztendő közönséges sóborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulthatatlan gyógyfü sóborszesz. Egy üveg székelyhavasi „INDASZESZ” fölér 10 üveg közönséges sóborszeszszel.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszertárban, valamint Sátoraljaujhelyben Bilanovits P. és Tsa, Hrabeczy Kálmán, Klein Géza, Krausz Károly, Vilkovszky és Tóth, Nagy Ferencz, ifj. Weisz Márkus, Szöllősy Endre, Stercz Jenő cégeknél.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy áru- és kocsitörődés folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Minister urnak f. évi november hó 21-én 98027. szám alatt kelt engedélyével a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti áruforgalomra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben lévő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül ugy a bel-, mint a nemzetközi forgalomban f. évi november hó 22-től kezdve vonalaink és a kezelésünk alatt lévő magánvasutak állomásain feladásra kerülő azokra megerkező, valamint vonalainkat és a kezelésünk alatt lévő vasuti vonalakat átmenetben érintő teherárakra (állatok és gyorsan romló áruk kivételével) visszavonásig még további

3 napi időleges szállítási-póthatáridő

fog számíttatni.

Fiumébe helybe és átmeneti rendeltetéssel f. év október hó 20-tól kezdve megérkező teherárak részére a f. évi október hóban hirdetett 5 napi szállítási-póthatáridő változatlanul érvényben marad, az itt hirdetett 3 napi szállítási-póthatáridő azonban Fiumébe rendelt árakra ki nem terjed.

Budapest, 1907. évi nov. hóban.

Az igazgatóság.

1907. V. 127/6. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bir. kiküldött mint végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy Heider Antal nyiregyházai lakos végrehajtónak, Fesztory Gyula pótsai és Steiner József alsógyertyáni lakos végrehajtást szenvedettek elleni a mindkét végrehajtási ügyből kifolyólag még 150 kor. hátrálékos tőke, ennek 1907. évi november hó 15-től járó 6% kamatai, 37 kor. 17 fill. eddigi, s a még később felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedetteknek felül foglalt s 398 kor. és 1760 koronára becsült több rendbeli szobabutorok, lovak, kocsik stb. álló ingóságok nyilvános bírói árverésen eladatnak s árverési határidőül 1907. évi december hó 12-ik napjának d. u. 2-3 órája Pósa és Alsógyertyán községekbe, végrehajtást szenvedettek lakásához kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kelt Varannón, 1907. évi nov. hó 25-én.

Sztankó László,
kir. jb. írnok,
mint bírói kiküldött.

OCCASIO!

Férfi és gyermek téli kabát, téli öltöny és téli felöltő minden alkalomra = legolcsóbb = szabott árban.

Utazó bunda, városi bunda szőrmével bélelt **BEKECS,** **DÁNBŐR BEKECS** és lábzsák szokott nagy választékban egyedül

Szántó Mór és társánál **Sátoraljajhely,** Széchenyi-tér.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak vonalain az 1908. és illetve az 1909. és 1910. években talpfateltetés céljaira szükséges évenként mintegy 4.050 q. sósav, 75.000 q. neutralisolaj, 15.500 q. bükkfakátrányolaj és 25.000 q. kőszénkátrányolaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlapok, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módosítókat tartalmazó, ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál“ (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 40. ajtószám) megtekinthető és ugyanott díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbb 1907. évi december hó 21. déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a külccimmel látandó el: „Ajánlat 227041/907. számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó anyagok értékének 5%-a legkésőbb 1907. évi december hó 20-ának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1907. november hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésükkel használna.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“,** Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Bérbeadó

Sátoraljajhelyben, a Fő-téren lévő Oroszlán koresma emeletén 3 udvari szobából álló lakás mellékhelyiségeivel együtt.

értekezhetni dr. Grosz Dezső esődtömeggondnokkal.

Tölgyfa eladás.

4000 - 5000 drb. tölgy épületfának, oszlopnak és szerszámfának alkalmas eladó. Érdeklődők forduljanak **Berchtoldt Kázmér gróf** nagykázméri gazdaságához.

Nagykázmér, (Zemplén megye)

Kívánatra ingyen Megjelent az őszi-téli képes árjegyzék Kívánatra ingyen

NEUMANN M. cs. és kir. udvari szállító **KASSA, Fő-utca 27.** férfi-, fiu-, gyermek- és leánykaruha-telepe.

SCHON SANDOR és BARNALDEZSO

cég felhívja a m. t. vásárló közönség szives figyelmét arra a szenzációs körülményre, hogy tekintettel a közelgő **karácsonyi és újévi** ünnepekre, üzletükben lévő összes áruikat folyó évi **december hó végéig tiz százalék engedménnyel árusítják.**

Nagy választék menyasszonyi kepengékben,

valamint

hazai, angol és francia divatkelmékben, ugyszintén selyem, szőnyeg és függönyökben.

Férfi ruhák

bel- és külföldi gyartmányu posztókból
mérték szerint készíttetnek.

Minták kívánatra vldékre is költségmentesen küldetnek.

1005. évi

tokajhegyaljai borokból mintazott
ajánlatot kér csakis termelőktől a
Zokaji Bortermelők Társasága r. t. Zokaj.

4/1907. szám.

Hirdetmény.

Magyarsas és Imreg község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre esupán az azonosító **1907. december 17-ik** napján, az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak

1. mindazok, akik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határ-időig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15-18. és 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében a szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Sátoraljaujhelyben, 1907. november 20-án.

A betétszerkesztő-bizottság:

Sági Ármin,
s. tkvvezető.

Dr. Luchkovicz Gábor
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi tisztviselők fogy. és ért. szövetkezet felszámoló-bizottságának, 1907. december hó 8-án vasárnap d. u. 2 órakor az állami elemi iskola tanácstermében

közgyűlés

fog tartatni, a következő tárgysorozattal:

- a felszámoló-bizottság jelentése, melylyel beterjeszti a szövetkezet vagyon-mérlegét és
- a vagyon felosztása iránt határozat.

Miről a felszámolás alatt álló szövetkezet üzletrész tulajdonosai azon felhívással értesíttetnek, hogy a közgyűlésen minél számosabban részt venni sziveskedjenek.

Sátoraljaujhely, 1907. november 30-án.

A sátoraljaujhelyi tisztviselők fogy. és ért. szövetkezet
felszámoló-bizottsága.

Faeladási hirdetmény.

Zemplén vármegyében Bodrogkeresztur község határában nagymélt. gróf Wolkenstein Oszvald ur „Malom-szög“ nevű erdejében kihasználható 7167 darab tűzifa, (5200-286 m³ haszonfa és 1160-452 m³ tűzifára becsülve) 6297 darab nyárfa és fűzfa (497-336 m³ haszonfa és 1160-452 m³ tűzifára becsülve) és 243 darab szilfa (25-758 m³ tűzifára becsülve) tövön az erdőben

Bodrogkereszturon 1908. évi február hó 1-én

zárt írásbeli versenytárgyalás útján külön-külön vagy együttesen el fog adatni.

Írásbeli ajánlatok 10% bánatpénzzel felszerelve a jelzett nap d. e. 10 óráig az uradalom birtokosára címezve terjesztendő be, hol a szerződési feltételek is megtekinthetők, vagy írásbeli megkeresésre az érdeklődőknek megküldetnek.

Bodrogkeresztur, 1907. évi november hó 26-án.

Uradalmi intézőség.

A karácsonyi idény legnagyobb szenzációja!

Eddig még nem létezett árak.

Selyem, szövet és mosóblousok	Kor. 3.75, 4.80, 7.20 és feljebb.
„ pongyolák	Kor. 7.60, 10.50, 17.— „ „
Angol aljak fekete és színes	Kor. 7.20, 10.80, 12.— „ „
Selyem, Kloth és lüster jouponok	Kor. 3.70, 4.80, 5.20 „ „
365 legújabb kosztüm teget, zöld, barna és fekete	Kor. 22.50, 34.—, 42.— „ „
Szörme- és tollboák	Kor. 3.90, 5.60, 6.20 „ „

Női- és leányfelöltők mélyen leszállítva

Női- és férfi nyakkendők, ing, gallér és kézelők, harisnyák, keztük, csipkék, szalagok, övek, ridikülök, zsebkendők és az összes raktáron levő legújabb áruk

Occassio árban.

SZEGŐ SÁNDOR divatáruháza SÁTORALJAUJHELY (Fő-tér).

48477/IV. 1907. sz.

Sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetemény.

A sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, hogy Zemplén megyében fekvő és alább felsorolt községek területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogai az 1908. évi január hó 1. napjától 1908. évi december hó végeig terjedő időre esetleg a felmondás fentartásával 1909. és 1910. évekre is nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverések a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1907. évi december hó 18. napján délelőtt 8 órakor fognak megtartatni.

A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

A község neve	Kikiáltási ára évenként					
	Borital adóba		Husfogyasztási adóba		Összesen	
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
Czéke	127	26	187	05	314	31
Nagykövesd	199	23	137	29	336	52
Perbenyik	1163	19	236	21	1399	40

Az árverésen résztvenni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár tizedrészét (10%-át) készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy pedig a fennálló szabályrendeletek értelmében bánatpénzül elfogadható, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyammal, — ha pedig ez a névértéken felül lenne, ez utóbbival — számításba vehető egyéb értékpapirokban letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadhatók, de ezek is a meghatározott bánatpénzzel látandók el.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóság IV. osztályában és a pénzügyőri biztosságnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők. Sátoraljaujhely, 1907. évi december hó 4-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

Legújabb szerkezetű

Zongorák és Pianinók

7/4 oktávás 3 pedállal

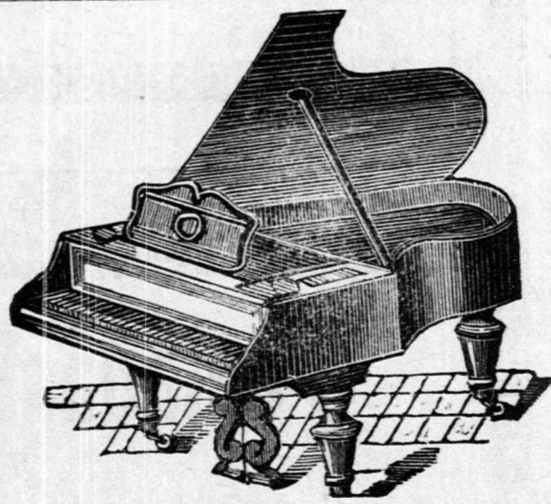
továbbá igen szép hangu

HARMÓNÍUMOK

legjutányosabb árban kaphatók, esetleg cserébe vagy részletfizetéste is

Udvardi Szaniszlónál

Sátoraljaujhelyben.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE.

Karácsonyi vásár! — Almási Menyhért és Tsa

Sátoraljaujhely.

A jelenlegi gazdasági és rosz pénzügyviszonyok által indítatva, elhatároztuk a raktáron levő összes cikket e hó végeig saját beszerzési árban árusítani.

Ez okból érdeke a n. é. vevőközönségnek vásárlásait nálunk eszközölni, hol nagy választékot talál az alanti cikkek-ből bámulatos olcsó árakon.

Karácsonyi és új évi ajándék tárgyak:

Uri és női fehérneműek, magyar gyártmányú gallérok és kézelők, nyakkendők, pécsi bőrkeztük. Női ridikül különleges-sége, női divatos szörme boák, harisnyák. — Bőr diszműaruk, öltözött és beszélő babák, új érdekes társasjátékok. Laterna magika, kinematográf, óra szerkezetű vonatok és gőzgépek. Valódi bronz és Terakotta szobrok. Bronz dohányzó és írói készletek. Morzsalapát készletek. Bronz és nickel tükrök és fénykép keretek. — Argentor új ezüst áruk és gyertyatartók.

Különlegességek érkeztek Peliche és szövet mellényekben, nyakkendőkben és gallérvédőkben.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b tudomására hozni, hogy minden-nemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételét a leg-előnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvetítem.

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajuhely. Korona-u.

Vesszőparipa- liliomtejszappan

Bergmann és Tsa, Drezda Tetschen a/E.

E szappan a naponként beérkező számtalan elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszappan minden szeplő ellen, az arcbőrnek pedig finom, puha, tetszetős szint kölcsönöz. Kapható minden gyógytárban és drogériá-ban. Egy darab ára 80 fillér.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes, vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari ezélokra

!!Legkiadósabb természetes szénsav!!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata: „Szaga és ize: renes. SZÉNSAVTARTALMA: 99.57%. A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészség-ügyi követelmények teljesen megfelel és magas szénsav-tartalma alapján igen jónak minősíthető.

Felvilágosítással készsége sen szolgá

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgő-yezim: Muschong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. sz.